

Τα αίτια του Β' Παγκοσμίου Πολέμου

Η εποχή που μεσολαβεί ανάμεσα στους δυο Παγκοσμίους Πολέμους (1918-1939) αποτελεί για την Ευρώπη και για την Ελλάδα μια περίοδο συνεχών ανακατατάξεων. Η Αγγλία, η Γαλλία, η Ρωσία, η Ιταλία σύμμαχος των οποίων ήταν και η Ελλάδα αναδείχθηκαν νικητές στον Α' Παγκόσμιο Πόλεμο, ενώ η Γερμανία και η Αυστροουγγαρία αποτελούσαν τους ηττημένους.

Οι συνθήκες ειρήνης που υπογράφηκαν ήταν εξοντωτικές για τους νικημένους. Δυσβάσταχτες πολεμικές αποζημιώσεις, διανομή των αποικιών των ηττημένων μεταξύ των νικητών και αφαίρεση εδαφών ήταν μερικές μόνο από τις ρυθμίσεις που επιβλήθηκαν το 1919.

Με τέτοιες μεθόδους οι νικητές κατέστρεφαν ουσιαστικά τη δυνατότητα οικονομικής ανόρθωσης όλης της Ευρώπης και δημιουργούσαν τις προϋποθέσεις για νέο πόλεμο.

Η Γερμανία και η Ιταλία ήταν δυο χώρες στις οποίες το παλαιό πολιτικό σύστημα δεν μπόρεσε να επιβιώσει. Η Ιταλία μαστιζόταν από υπερπληθυσμό, από έλλειψη επενδύσεων στην οικονομία, ενώ η διαφθορά απλωνόταν σε όλα τα επίπεδα της πολιτικής ζωής. Η Γερμανία καταδικασμένη να πληρώνει κάθε χρόνο πολεμικές αποζημιώσεις στους νικητές μαστιζόταν μέχρι το 1933 από ανεργία, αποβιομηχάνιση, ενώ ο εκτός ελέγχου πληθωρισμός έκανε απαγορευτική ακόμη και τη σκέψη για επενδύσεις.

Το αποτέλεσμα όλων αυτών ήταν να γεννηθούν και να αποκτήσουν απήχηση στα κράτη αυτά ακραία κινήματα που δεν αναγνώριζαν τις αρχές του δημοκρατικού πολιτεύματος. Στην Ιταλία ο Μουσολίνι δημιούργησε το φασιστικό κόμμα και στη Γερμανία ο Χίτλερ το Εθνικοσοσιαλιστικό / ναζιστικό κόμμα. Υπόσχονται στις εξαθλιωμένες μάζες ότι η άνοδός τους στην εξουσία θα σημάνει τη λήξη των προβλημάτων τους, αφού το κράτος θα υπερασπίζεται τα συμφέροντά και τα δικαιώματά τους στις διαμάχες με τους κεφαλαιούχους.

Οι φασίστες του Μουσολίνι στην Ιταλία θα καταλάβουν πραξικοπηματικά την εξουσία το 1923, ενώ στη Γερμανία ο Χίτλερ θα νικήσει στις εκλογές του 1933 βασιζόμενος στις ψήφους των ανέργων και των εξαθλιωμένων εργατών και αγροτών. Οι δυο άνδρες αρχίζουν να εξοπλίζουν τους στρατούς τους με νέα οπλικά συστήματα, ενώ εκπονούν σχέδια για την ανάδειξη της Γερμανίας και της Ιταλίας σε υπερδυνάμεις σε βάρος των υπολοίπων.

Από το 1935 πυκνώνουν τα σύννεφα στα Βαλκάνια. Η Ιταλία αυξάνει την επιθετικότητά της. Ο Μουσολίνι ονειρεύεται την εξάπλωση της ιταλικής κυριαρχίας σε όλη τη Μεσόγειο. Επιτίθεται και καταλαμβάνει διαδοχικά την Αβησσυνία, τη Λιβύη και την Αλβανία.

Η Αγγλία και η Γαλλία προσφέρουν την εγγύησή τους στη Ρουμανία και στην Ελλάδα εναντίον ενδεχόμενης ιταλικής επίθεσης. Η Βουλγαρία προτιμά να συνταχθεί με τη Γερμανία και την Ιταλία, την Ιαπωνία και άλλες χώρες, που έχουν συστήσει τις δυνάμεις του Άξονα. Όσες χώρες αντιστέκονται και συνεργάζονται εναντίον του Άξονα ονομάζονται συμμαχικές δυνάμεις, στις οποίες ανήκουν η Ελλάδα, η Σοβιετική Ένωση, η Αγγλία, η Γαλλία, η Κίνα, η Αμερική και πολλές άλλες μικρότερες χώρες.

Η έκρηξη του Πολέμου-Αστραπή

Την 1η Σεπτεμβρίου του 1939 ο γερμανικός στρατός εισβάλλει στην Πολωνία. Η Αγγλία και η Γαλλία κηρύσσουν τον πόλεμο στη Γερμανία. Η Σοβιετική Ένωση εισβάλλει και αυτή αρχικά στην Πολωνία και αργότερα στη Λετονία, Λιθουανία, Εσθονία και Φιλανδία.

Ακολούθως ο γερμανικός στρατός καταλαμβάνει τη Δανία, τη Νορβηγία, το Βέλγιο, την Ολλανδία, εισβάλλει στη Γαλλία, ενώ ο Χίτλερ σκέπτεται να πραγματοποιήσει απόβαση στη Μεγάλη Βρετανία. Όμως η αγγλική αντίσταση καθ' όλη τη διάρκεια του θέρους του 1940, αναγκάζει τον Χίτλερ να εγκαταλείψει προσωρινά τα σχέδια για απόβαση και να στρέψει το ενδιαφέρον του στα Βαλκάνια.

Ο πόλεμος στην Ελλάδα

Η Ιταλία συνέχιζε να προετοιμάζεται για την παραβίαση του ελλαδικού χώρου, όμως η αιφνιδιαστική έναρξη του πολέμου από τον Χίτλερ και οι μεγάλες επιτυχίες του στα πεδία των μαχών έκαναν την Ιταλία να βιαστεί και να επιχειρήσει και αυτή κάτι μεγαλοπρεπές και να προλάβει να επωφεληθεί, νομίζοντας πως θα έρθει σύντομα το τέλος του πολέμου.

Ακολούθησε μια προσπάθεια του Μουσολίνι γεμάτη από προκλήσεις εναντίων της Ελλάδας . Ξεκίνησε με το βομβαρδισμό ελληνικών πολεμικών πλοίων, συμπεριλαμβανομένου του αντιτορπιλικού Ύδρα.

- Ακολούθησαν συνεχείς παραβιάσεις του ελληνικού εναέριου χώρου.
- Στις 15 Αυγούστου, ακολούθησε ο άνανδρος τορπιλισμός του καταδρομικού ΕΛΛΗ στο κατάμεστο λιμάνι της Τήνου.

Αυτή η τελευταία πρόκληση, ιερόσυλη πράξη, μιας και έγινε τη μέρα που πλήθος κόσμου είχε πάει στο νησί για να τιμήσει την Κοίμηση της Θεοτόκου, εγκαινίασε συμβολικά την επίθεση εναντίον της Ελλάδος και χρωμάτισε με ιερότητα τον αγώνα που ακολούθησε.

Από της 22 Οκτωβρίου, στο Υπουργείο Εξωτερικών της Ρώμης, ο Τσιάνο, αρχίζει να συντάσσει το περιλάλητο τελεσίγραφο, που προοριζέτο για την ελληνική Κυβέρνηση, το οποίο δεν άφηνε περιθώρια για διέξοδο, παρά μόνο "ή αποδοχή της κατοχής ή εκτέλεση επίθεσης".

Το Ιταλικό τελεσίγραφο

Στις 3 τα μεσάνυχτα της 28ης Οκτωβρίου ο πρεσβευτής της Ιταλίας στην Ελλάδα κόμης Γκράτσι επιδίδει στον πρωθυπουργό της Ελλάδας, Ιωάννη Μεταξά, το παρακάτω τελεσίγραφο:

... Η ουδετερότης της Ελλάδος απέβη ολονέν και περισσότερον απλώς και καθαρώς φαινομενική. [...]

Όθεν, η Ιταλική Κυβέρνησις κατέληξεν εις την απόφασιν να ζητήση από την Ελληνικήν Κυβέρνησιν -ως εγγύησιν δια την ουδετερότητα της Ελλάδος και ως εγγύησιν δια την ασφάλειαν της Ιταλίας- το δικαίωμα να καταλάβη δια των ενόπλων αυτής δυνάμεων, δια την διάρκειαν της σημερινής προς την Αγγλίαν ρήξεως, ωρισμένα στρατηγικά σημεία του ελληνικού εδάφους. Η Ιταλική Κυβέρνησις ζητεί από την Ελληνικήν Κυβέρνησιν όπως μη εναντιωθή εις την κατάληψιν ταύτην και όπως μη παρεμποδίση την ελευθέραν διέλευσιν των στρατευμάτων των προοριζομένων να την πραγματοποιήσωσι. [...]. Η Ιταλική Κυβέρνησις ζητεί από την Ελληνικήν Κυβέρνησιν όπως δώση αυθωρεί εις τας στρατιωτικάς αρχάς τας αναγκαίας διαταγάς ίνα η κατοχή αυτή δυναθή να πραγματοποιηθή κατά ειρηνικόν τρόπον. Εάν τα ιταλικά στρατεύματα ήθελον συναντήση αντίστασιν, η αντίστασις αυτή θα καμφθή δια των όπλων και η Ελληνική Κυβέρνησις θα έφερε τας ευθύνας, αι οποίαι ήθελον προκύψη εκ τούτου.

Η απάντηση: Διάγγελμα του Πρωθυπουργού προς τον Ελληνικό Λαό

Το ιταλικό τελεσίγραφο με το οποίο ο Μουσολίνι ζητούσε την ελεύθερη διόδο των ιταλικών στρατευμάτων απορρίπτεται εκ στόματος Ιωάννη Μεταξά χωρίς συζήτηση.

Η στιγμή επέστη που θα αγωνισθώμεν δια την ανεξαρτησίαν της Ελλάδος, την ακεραιότητα και την τιμήν της. Μολονότι ετηρήσαμεν την πλέον αυστηράν ουδετερότητα και ίσην προς όλους, η Ιταλία, μη αναγνωρίζουσα εις ημάς το δικαίωμα να ζώμεν ως ελεύθεροι Έλληνες, μου εξήτησε σήμερον την 3ην πρωινήν την παράδοσιν τμημάτων του εθνικού εδάφους, κατά την ιδίαν αυτής βούλησιν, και μου ανεκοίνωσεν ότι, προς κατάληψιν αυτών, η κίνησις των στρατευμάτων της θα ήρχιζε την 6ην πρωινήν. Απήντησα εις τον ιταλόν Πρόσβυν ότι θεωρώ και το αίτημα αυτό καθ' εαυτό και τον τρόπον με τον οποίον γίνεται τούτο ως κήρυξιν πολέμου της Ιταλίας κατά της Ελλάδος. Τώρα θα αποδείξωμεν εάν πράγματι είμεθα άξιοι των προγόνων μας και της ελευθερίας, την οποίαν μας εξησφάλισαν οι προπάτορές μας. Όλον το Έθνος ας εγερθή σύσσωμον. Αγωνισθήτε δια την Πατρίδα. τας γυναίκας, τα παιδιά σας και τας ιεράς μας παραδόσεις.

Νυν υπέρ πάντων ο αγών.

Ι. ΜΕΤΑΞΑΣ

Το πρώτο πολεμικό ανακοινωθέν που εκδόθηκε από τον αρχιστράτηγο Παπάγο, έδωσε το έναυσμα για το ξεκίνημα μιας από τις λαμπρότερες και ενδοξότερες σελίδες της ελληνικής ιστορίας:

Το πρώτο πολεμικό ανακοινωθέν (28.10.1940)

Αι παλικάϊ στρατιωτικάϊ δυνάμεις προσβάλλουν από της 5.30 σήμερον τα ημέτερα τμήματα προκαλύψεως της ελληνοαλβανικής μεθορίου. Αι ημέτεραι δυνάμεις αμύνονται του πατριού εδάφους.

Η 28η Οκτωβρίου του 1940

Πανηγυρισμοί και ζητωκραυγές δεν θα περίμενε κανείς ανήμερα της ανακήρυξης ενός πολέμου. Κι όμως, μια διάθεση πανηγυρισμού και ευφορίας ξεχύθηκε στον αττικό ουρανό από ένα κόσμο που είχε κατακλύσει τους δρόμους και που αισθανόταν να τον καλούν με το όνομά του, για να προστατεύσει τα τρία και πλέον χιλιάδες χρόνια της ιστορίας του. Η είδηση έτρεχε από στόμα σε στόμα σαν την αναγγελία χαρμόσυνου γεγονότος. Τα συναισθήματα διαδέχονταν το ένα το άλλο, υπερηφάνεια, φιλότιμο, λεβεντιά, αγανάκτηση, περιφρόνηση, και μάλιστα όχι μόνο από αυτούς που έτρεχαν να καταταγούν, αλλά και από τον άμαχο πληθυσμό, που και αυτός αργότερα προσέφερε πολύτιμες υπηρεσίες στον αγώνα.

Πανηγυρική ήταν η ατμόσφαιρα στους δρόμους και στους σταθμούς των τραινών όπου η μια μετά την άλλη αναχωρούσαν γεμάτες χαμογελαστούς στρατιώτες οι αμαξοστοιχίες προς το Μέτωπο.

Παρά τον γενικό ενθουσιασμό και εθνική υπερηφάνεια που ένιωθαν οι Έλληνες φαντάροι δεν πρέπει να πιστέψει κανείς πως η πορεία του ελληνικού στρατού προς το μέτωπο ήταν εύκολη υπόθεση.

Οι πρώτες νίκες στο μέτωπο

Η πορεία των ελληνικών στρατιωτικών μονάδων προς το Μέτωπο ήταν γεμάτη κακουχίες. Όμως ο βαρύς χειμώνας, ο ενθουσιασμός του ελληνικού στρατού και τα βουνά της Αλβανίας επιτρέπουν στους Έλληνες όχι μόνον να αντιμετωπίσουν την επίθεση με μεγάλη επιτυχία, αλλά και να περάσουν αμέσως στην αντεπίθεση.

Το βάρος της άμυνας το έφερε η μεραρχία Ηπείρου, που είχε τη τύχη μόνη από τις μεγάλες δυνάμεις να υπερασπίζεται τη τιμή και την εδαφική ακεραιότητα της χώρας, με κύρια αποστολή "την κάλυψη της κεντρικής Ελλάδος από την κατεύθυνση Ιωάννινα - Ζυγός Μετσόβου" και δευτερεύουσα "την προάσπιση εθνικού εδάφους", και η οποία με απόφαση του διοικητή της υποστράτηγου Χαράλαμπου Κατσιμήτρου, δεν εγκατέλειψε την προωθημένη αμυντική γραμμή και αγωνίσθηκε χωρίς να παραχωρήσει εθνικό έδαφος.

Θα ήταν παράλειψη να μην αναφερθεί η ουσιαστική συμβολή στον αγώνα του ηρωικού αποσπάσματος του συνταγματάρχη Δαβάκη, που αμυνόμενος σθεναρά με λίγους στρατιώτες, με πενιχρά μέσα αλλά με μεγάλη αυτοθυσία, απέκρουσε τις αλλεπάλληλες επιθέσεις του εχθρού και έδωσε πολύτιμο χρόνο στον Ελληνικό στρατό να ανασυνταχθεί και να αντεπιτεθεί καταδιώκοντας τους εισβολείς πέρα από τα Αλβανικά σύνορα, στα ιστορικά χώματα της Βορείου Ηπείρου.

Στη δυτική Μακεδονία ο ελληνικός στρατός καταλαμβάνει στις 21 Νοεμβρίου την Κορυτσά. Στο τέλος του χρόνου οι Ιταλοί βρίσκονται απωθημένοι 60 χιλιόμετρα πέρα από τα ελληνικά σύνορα.

Η ιταλική αντεπίθεση που ξεκινά με την έναρξη του νέου έτους δεν έχει αποτέλεσμα. Ο ελληνικός στρατός θα μπει στο Πόγραδετς, στη Πρεμετή, στο Αργυρόκαστρο, στη Χιμάρα, στους Αγίους Σαράντα. Σε διάστημα έξι μηνών οι Ιταλοί υφίστανται βαριές ήττες. Δεκαέξι ελληνικές μεραρχίες ακινητοποιούν στην Αλβανία εικοσιεπτά ιταλικές με εξοπλισμό πολύ ανώτερο των ελληνικών.

Ρίγη ενθουσιασμού κατακλύζουν το λαό από τις επιτυχίες του ελληνικού στρατού. Ο κόσμος ξεχύνεται στους δρόμους και πανηγυρίζει τις περιλαμπρες νίκες του στρατεύματος.

Ακόμα και οι γυναίκες βοηθάν στον αγώνα πλέκοντας ασταμάτητα κάλτσες για τους στρατιώτες. Η Σοφία Βέμπο, η τραγουδίστρια της λευτεριάς, εξυμνεί τα ηρωικά παιδιά της Ελλάδας.

Το μεγαλείο, εντός εισαγωγικών, των στρατιών του Μουσολίνι παρουσιάζεται στα πρωτοσέλιδα των ξένων εφημερίδων. Ο Έλληνας Εύζωνας κατατροπώνει τους Ιταλούς φασίστες στην Πίνδο.

Συμβολή του ελληνικού ναυτικού και αεροπορίας στον αγώνα του '40

Θα ήταν παράλειψη να μην αναφερθεί και η συμμετοχή στον αγώνα του ελληνικού πολεμικού ναυτικού, παρά την μεγάλη διαφορά που υπήρχε σε σχέση με το ιταλικό, σε αριθμό, θωράκιση, ταχύτητα, δύναμη πυρός και χρόνο πλεύσεως για τα υποβρύχια. Παρ' όλα αυτά τα ελληνικά σκάφη εξετέλεσαν τη δύσκολη αποστολή τους χωρίς σοβαρές απώλειες. Βύθισαν εχθρικά μεταφορικά χωρητικότητας αρκετών δεκάδων χιλιάδων τόνων και συνόδευσαν με επιτυχία τις στρατιωτικές αποστολές στο μέτωπο. Τα Χριστούγεννα, το υποβρύχιο "Παπανικολής" με κυβερνήτη τον πλωτάρχη Ιατρίδη, προσέβαλε ιταλική νηοπομπή στα ανοιχτά της Αυλώνας, βυθίζοντας δύο μεταγωγικά 20.000 και 15.000 τόνων και διέφυγε παρά τον απηνή διωγμό από ιταλικά αντιτορπιλικά.

Η αεροπορία είχε τα περισσότερα αεροσκάφη της παλαιά έως άχρηστα, με λιγοστά αεροδρόμια και ακατάλληλα για χρήση, τον περισσότερο καιρό, με στοιχειώδη αντιαεροπορική άμυνα. Δε θα ήταν υπερβολή να γραφεί ότι στο βαθμό που λειτούργησε, αυτό οφειλόταν στην εξαιρετική ευφυχία των Ελλήνων αεροπόρων και μάλιστα με αξιοσημείωτες επιτυχίες. Οι πτήσεις των Ελλήνων αεροπόρων έμειναν στην ιστορία, όπως του Υποσμηναγού Μικραλέξη, ο οποίος αφού εξήντησε τα πυρομαχικά του, κάρφωσε εκουσίως με τον έλικα του αεροσκάφους του το πηδάλιο ιταλικού βομβαρδιστικού το οποίο και κατέρριψε για να προσγειωθεί δίπλα στο πενταμελές ιταλικό πλήρωμα που είχε πέσει με αλεξίπτωτα, και να το συλλάβει.

Η Γερμανική εισβολή

Ο Χίτλερ βλέποντας τις διαδοχικές ήττες του ιταλικού στρατού αποφασίζει να επέμβει. Στέλνονται γερμανικές μηχανοκίνητες μεραρχίες στη Βουλγαρία, ενώ παράλληλα απευθύνεται τηλεσίγραφο στη Γιουγκοσλαβία να παραχωρήσει το έδαφός της για να περάσει ο γερμανικός στρατός στην Ελλάδα. Οι Γερμανοί τσακίζουν μέσα σε έξι μόνον ημέρες την αντίσταση των Γιουγκοσλάβων και στις 6 Απριλίου του 1941 οι γερμανικές μηχανοκίνητες μεραρχίες εισβάλλουν στο έδαφος της Ελλάδας ταυτόχρονα από τη Γιουγκοσλαβία και τη Βουλγαρία.

Το μεγαλύτερο μέρος του ελληνικού στρατού βρίσκεται βαθιά μέσα στην Αλβανία και δεν μπορεί να βοηθήσει στην αντιμετώπιση του νέου εισβολέα. Παρά την αντίσταση των ηρωικών μαχητών της Μακεδονίας στα οχυρά Ρούπελ, στο Νομό Σερρών, κατά μήκος της γραμμής Μεταξά, οι λίγες ελληνικές μονάδες που βρίσκονταν εκεί μαζί με βρετανικές δυνάμεις δεν μπορούν να ανακόψουν την προέλαση των χιτλερικών στρατευμάτων. Η κυβέρνηση και ο βασιλιάς εγκαταλείπουν τη χώρα, ενώ η στρατιωτική ηγεσία συνθηκολογεί στις 24 Απριλίου. Καθώς τα γερμανικά στρατεύματα εισέρχονται στην Αθήνα στις 27 Απριλίου 1941 ο ραδιοφωνικός σταθμός Αθηνών εκπέμπει για τελευταία φορά ελεύθερος.

Ταυτόχρονα με την άφιξη του κατακτητή στην Αθήνα η συγγραφέας Πηνελόπη Δέλτα αυτοκτονεί.

Ο Κωνσταντίνος Κουκίδης είναι ο φαντάρος που θα μείνει στην ιστορία ως θρύλος. Ήταν εύζωνας, ο οποίος ήταν φρουρός στην Ακρόπολη, στις 27 Απριλίου 1941. Όταν ένα γερμανικό απόσπασμα με επικεφαλείς τον λοχαγό Γιάκομπι και τον υπολοχαγό Έλσνιτς ανέβηκαν στην Ακρόπολη για να αναρτήσουν την γερμανική σημαία, ζήτησαν από τον Κουκίδη να υποστεί την ελληνική. Ο Κουκίδης βουβός και βουρκωμένος κατέβασε την ελληνική σημαία, τύλιξε το κορμί του μ' αυτή και πήδηξε από την Ακρόπολη.

Η κατοχή αποτελεί μια από τις πιο συγκλονιστικές περιόδους της Νεότερης Ελληνικής Ιστορίας. Η ζωή των κατακτημένων δεν θα είναι καθόλου εύκολη. Τον ενθουσιασμό και τη χαρά των νικών στο μέτωπο ακολουθούν οι ήττες των Ελλήνων. Ο λαός μας, εξαντλημένος από την πολεμική εποποιία του 1940, υποχρεώθηκε να αντιμετωπίσει πολλαπλές περιπέτειες και κακουχίες: την εισβολή των κατακτητών, το πρόβλημα της επιβίωσης, την οδυνηρή περιπέτεια της πείνας, εκτελέσεις, βασανιστήρια και καταστροφές. Χιλιάδες άνθρωποι πεθαίνουν από την πείνα. Ο Ελληνικός Ερυθρός Σταυρός δεν θα αργήσει να οργανώσει συσσίτια για τους πεινασμένους. Τρόφιμα όπως το ψωμί και το γάλα διανέμονται στους πεινασμένους με δελτία ή στη μαύρη αγορά, όπου οι απελπισμένοι πολίτες πουλούν ό,τι έχουν για μια οκά φακές ή αλεύρι. Δεν θα είναι λίγοι αυτοί που, δυστυχώς, θα απολαύσουν μεγαλεία και πολυτέλειες μιας κι επιλέγουν να συνεργαστούν με τον κατακτητή, και γίνονται έτσι προδότες της ίδιας τους της πατρίδας.

Το κατέβασμα της γερμανικής σημαίας από το βράχο της Ακρόπολης – Το ξεκίνημα της Εθνικής Αντίστασης

Ο αγκυλωτός σταυρός, το σύμβολο του φασισμού και της θηριωδίας, κυμάτιζε στην Ακρόπολη των Αθηνών. Δύο παλικάρια, αντίκριζαν καθημερινά το κόσμημα της ανθρωπότητας, το σύμβολο της δημοκρατίας να βιάζεται από τη γερμανική σημαία. Και στο νου των δύο παλικαριών καρφώθηκε μια τρελή, μια παράτολμη ιδέα.

Ο Απόστολος Σάντας και ο Μανώλης Γλέζος, 17χρονα παλικάρια τότε, αποφάσισαν στις 30 Μαΐου 1941, να κατεβάσουν από την Ακρόπολη τη γερμανική σημαία, το σύμβολο του Γ' Ράιχ. Και το κατάφεραν. Κατόρθωσαν να εξευτελίσουν τη γερμανική φρουρά και να χαρίσουν το χαμόγελο στα χείλη εκατομμυρίων ανθρώπων, που υπό το βάρος της ναζιστικής θηριωδίας, κόντευαν να χάσουν την ελπίδα.

Αυτή η πράξη των δυο γενναίων παλικαριών έδωσε το έναυσμα για την οργάνωση της εθνικής αντίστασης. Η εθνική αντίσταση έλαβε σάρκα και οστά παντού σ' όλες τις πόλεις και χωριά της σκλαβωμένης Ελλάδας. Οι Έλληνες βγήκαν εκ νέου αντάρτες στα βουνά και πολέμησαν με νύχια και με δόντια τον κατακτητή.

Στη προσπάθεια τους να αντιμετωπίσουν ολοένα αυξανόμενη εθνική αντίσταση, οι Γερμανοί εκτέλεσαν ουκ ολίγους αγωνιστές, έκαψαν χωριά και προέβησαν σε αναρίθμητες θηριωδίες. Το φρόνημα του Έλληνα όμως δεν κάμφθηκε.

Η μάχη της Κρήτης

Η αντίσταση κατά των Γερμανών μεταφέρεται στην Κρήτη. Το κέντρο βάρους της επίθεσης στρέφεται στα δυτικά της Κρήτης, με σκοπό να καταληφθεί το αεροδρόμιο του Μάλεμε, για να μπορούν μετά να προσγειωθούν τα γερμανικά μεταγωγικά αεροσκάφη. Οι Γερμανοί καταφτάνουν με καλά εκπαιδευμένους αλεξιπτωτιστές. Η αντίσταση των Κρητικών είναι ηρωική. Με ελάχιστο οπλισμό, αλλά κάνοντας όπλα τις πέτρες και α ξύλα αγωνίζονται να αναχαιτίσουν τον εχθρό. Οι αρχικές απώλειες των Γερμανών αλεξιπτωτιστών είναι τρομακτικές, κατορθώνουν όμως να καταλάβουν το Μάλεμε. Η πτώση της Κρήτης είναι πια γεγονός. Όμως οι Γερμανοί για να υποτάξουν την Κρήτη έχασαν έναν ολόκληρο μήνα με αποτέλεσμα να αργήσει να ξεκινήσει η επιχείρηση Μπαρμπαρόσα για την κατάληψη της Σοβιετικής Ένωσης, και να τους προλάβει ο βαρύς ρωσικός χειμώνας πριν κατορθώσουν να κάμψουν την αντίσταση του Σοβιετικού στρατού.

Η ανατίναξη της γέφυρας του Γοργοποτάμου

Το αντάρτικο ενισχύθηκε με την ίδρυση δυνατών ομάδων του ΕΑΜ – ΕΛΑΣ και του ΕΔΕΣ και έχει να επιδείξει ως κορυφαία στιγμή του την ανατίναξη της γέφυρας του Γοργοποτάμου.

Το Σεπτέμβριο του 1942 Αγγλικό κλιμάκιο με αρχηγό το συνταγματάρχη Μάγερς αποβιβάζεται κρυφά στην Ελλάδα, έρχεται σε επαφή με τις διάφορες ανταρτικές ομάδες και κατορθώνει να συντονίσει τις ενέργειες τους. Αποτέλεσμα του συντονισμού αυτού ήταν η ανατίναξη της γέφυρας του Γοργοποτάμου.

Η ανατίναξη της γέφυρας του Γοργοποτάμου καθυστέρησε για αρκετές εβδομάδες τον ανεφοδιασμό των Γερμανών που μάχονταν στην Αφρική για ένα τουλάχιστον πολύτιμο μήνα, έδωσε το έναυσμα να φουντώσει το αντάρτικο στα βουνά της Ρούμελης, ανύψωσε το ηθικό των Ελλήνων και καταξίωσε τον ένοπλο αγώνα στη συνείδηση των συμμάχων.

Η απελευθέρωση

Μετά τις ήττες της στα κύρια μέτωπα με τις συμμαχικές δυνάμεις, η Γερμανία αναγκάζεται να συνθηκολογήσει. Μετά από τέσσερα χρόνια σκληρής κατοχής η Ελλάδα πανηγύρισε την ελευθερία της.

Το ελληνικό Έθνος αισθάνεται ιδιαίτερη υπερηφάνεια, για το μεγάλο ΟΧΙ της 28ης Οκτωβρίου του 1940, το οποίο αντέταξε ο Ελληνικός λαός κατά τον βαθύ όρθρο της ιστορικής εκείνης ημέρας.

Ήταν η αρχή μιας εκστρατείας που ονομάστηκε «Έπος» που κάλυψε ένα ένδοξο μέρος της μακράς ελληνικής ιστορίας μας.

Η γενιά του '40 απέδειξε για μια ακόμη φορά, ότι το ιερό πάθος για την ελευθερία της Πατρίδας είναι υπέρτατο καθήκον όλων των Ελλήνων, που επανειλημμένα το έχουν αποδείξει κατά τη διάρκεια της μακράς ύπαρξής τους και δεν θα σταματήσουν να το αποδεικνύουν, όσο υπάρχουν, σε αυτή τη χώρα.